

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

Direkcije za izdavanje licenci i
urbanističko-tehničkih uslova
Broj: 1055-1780/7
Podgorica, 28.08.2017. godine

C&S ENERGY D.O.O.

PODGORICA

Ul. Kralja Nikole 27

Dostavljaju se Urbanističko – tehnički uslovi broj 1055-1780/7 od 28.08.2017. godine, za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi (Sl.list CG br.04/11).

OBRADILE:

Samostalni savjetnici
Nataša Pavićević
Olja Femić
Ljubica Božović

DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

Direkcije za izdavanje licenci i
urbanističko-tehničkih uslova
Broj: 1055-1780/7
Podgorica, 28.08.2017. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, na osnovu člana 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list Crne Gore«, broj 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), a na zahtjev, C&S ENERGY D.O.O. Podgorica, izdaje:

URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE

za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi (Sl.list CG br.04/11).

Prema smjernicama iz Prostornog plana posebne namjene Bjelasica i Komovi, izraditi tehničku dokumentaciju za izgradnju objekta male hidroelektrane na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, između kota cca 1060 mnm i 814 mnm u KO Bjelovići i KO Mojkovac, opština Mojkovac.

Objekat male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu planiran je na sledećim parcelama:

- Vodozahvat na katastarskim parcelama 1013/2, 1079, 1253 i 1676 KO Bjelovići.
- Cjevovod na katastarskim parcelama 1676, 1253, 1252, 1250, 1247, 1249, 1749, 1246, 1245, 1736, 1309, 1310, 1316, 1315, 1320, 1322, 1328, 1405, 1406, 1403, 1404, 1412, 1413, 1414, 1399, 1423, 1424, 1428, 1395, 1431, 1434 i 1440/1 KO Bjelovići.
- Mašinska zgrada na katastarskim parcelama 1676, 1440/1 i 1380 KO Bjelovići.
- Pristupni put i kabal na katastarskim parcelama 1740, 1739, 1380, 1382, 1379, 1737, 1384, 1377, 1738 KO Bjelovići i na katastarskim parcelama 917, 918, 1378 i 1388 KO Mojkovac.
- Kabal do TS na katastarskim parcelama 1378 KO Bjelovići, 1095, 468, 467/3, 467/19, 467/45, 467/41, 467/42, 467/43, 467/3 i 467/22 KO Mojkovac.

Uslovi za gradnju mHE

Objekti i postrojenja mHE, vodovi tog elektroenergetskog sistema kao i elektroenergetski objekti potrošača iz sistema mHE moraju se graditi, koristiti i održavati u skladu sa zakonom i ne smiju svojim radom ugrožavati ljude i okolinu. Elektrane moraju zadovoljiti zahtjeve propisane kodeksima mreže i distribucije, tržišta i drugih propisa, kao i pravnih zahtjeva.

Za definisanje uslova optimalnog hidroenergetskog korišćenja voda sliva rijeka - koncesionog područja, dominantni su prostorna, ekološka i ekonomska ograničenja, odnosno hidrološke, hidrografske, morfološke i geološke karakteristike sliva, naselja, privredni kapaciteti i saobraćajna infrastruktura, vlasnička struktura zemljišta i mogućnost rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, te ranije stečena prava u pogledu korišćenja voda. U zavisnosti od konačne veličine malih hidrocentrala i neophodnih struktura za povezivanje ovih lokacija sa distributivnom mrežom i pristupačnosti puteva, sve odgovarajuće rijeke treba razmotriti kao potencijalne lokacije, izuzev rijeka koje su zaštićene nacionalnim zakonom ili međunarodnim sporazumima. Odgovarajuće lokacije za izgradnju malih hidroelektrana (MHE – kapaciteta ≤10 MW), ukoliko za određene slivove nisu urađena hidrološka mjerenja i proračuni

energetskih efekata, definisaće se i u skladu sa smjernicama Prostornog plana Crne Gore i ovog planskog dokumenta.

Zadovoljavajući sve neophodne uslove i ograničenja za izgradnju mHE, kao i poštujući sve procedure nadležnog ministarstva (Ministarstvo ekonomije), namjenski se predviđaju za projektovanje, izgradnju, korišćenje i održavanje sledeći vodotoci, sa svojim slivnim područjem Rudnica, **Bjelojevička**, Jezerštica, Bukovica, Svinjača, Skrbuša, Drcka, Crnja, Opasnica, Ljubovona, Brzava, Bistrica, Trebačka, Kraštica, Perućica, Zlorečica i Vinicka.

Objekti i uređaji za korišćenje vodnih snaga moraju se planirati, projektovati i graditi na način koji:

- _ omogućava vraćanje vode istog kvaliteta poslije iskorišćene energije u vodotok ili druge površinske vode u prvobitnom slivu;
- _ ne umanjuje i ne sprječava korišćenje voda za vodosnabdijevanje, navodnjavanje i druge namjene;
- _ ne umanjuje stepen zaštite i ne otežava sprovođenje mjera zaštite od štetnog dejstva voda;
- _ ne pogoršava uslove sanitarne zaštite i ne utiče negativno na ekološki status voda i stanje životne sredine.

Neophodno je da građevinski objekti budu izvedeni na takav način da je u bilo kojem trenutku nemoguće isušivanje korita vodotoka, odnosno da je u svakom momentu osiguran ekološki prihvatljivi proticaj, tj. osiguran propisan biološki minimum protoka vodotoka. Kako bi zaštita bila što potpunija, neophodno je da se osigura minimalni nivo vodostaja koji omogućava normalni život flore i faune i održanje biorazvrnosti; i smanjuje uticaj na ekosistem vodotoka.

Nužno je definisanje nultog stanja životne sredine na lokaciji prije gradnje potencijalne mHE i uspostavljanje sistema monitoringa za praćenje efekata usljed gradnje i rada pogona mHE.

U slučaju gradnje većeg broja malih hidroelektrana na istom vodotoku, treba ispitati njihov kumulativni uticaj na životnu sredinu. Prilikom planiranja i projektovanja, nastojati za što boljim oblikovanjem objekata i uklapanjem u okolni prostor, uz davanje prednosti tehničkim rješenjima koja manje zadiru u pejzaž. Oblikovanje hidroenergetskih objekata ne bi smjelo biti uniformno, nego treba pri tome svakom objektu dati notu individualnosti. Najkvalitetnija arhitektonska rješenja mogu se dobiti na javnom konkursu. U najosjetljivijem okruženju treba provjeriti mogućnost kabliranja dalekovoda od objekta mHE do trafostanice. Prilikom svakog zahvata u blizini nekog spomenika kulturne baštine, investitor se uslovljava osiguranjem arheološkog nadzora nad radovima iskopavanja.

Objekti u sklopu mHE moraju biti projektovani u skladu sa idejnim rješenjem, utvrđenim urbanističko-tehničkim i drugim uslovima, propisima o tehničkim normativima i standardima te pravilima struke.

Idejno rješenje podrazumijeva osnovno prostorno, funkcionalno, tehničko i energetsko rješenje sa proračunom visine sredstava potrebnih za građenje male hidroelektrane. Idejno rješenje treba da sadrži sve elemente i pokazatelje koji su neophodni za dalju razradu tehničke dokumentacije i odrenivanje uslova kojih se treba pridržavati prilikom izrade ove dokumentacije i izgradnje a naročito:

-Prilikom izrade idejnog i glavnog projekta, odnosno u toku realizacije moraju se uvažiti mjere energetske efikasnosti za projektovanje objekata mHE. Kriterijume energetske efikasnosti treba uvažiti i prilikom izbora opreme postrojenja, a kasnije i prilikom korišćenja i održavanja objekata mHE.

Kroz dinamiku izgradnje moguće je ostvariti povoljne efekte ukoliko se svi segmenti projekta malih hidroelektrana realizuju istovremeno ili sa malim faznim pomakom.

Za dio vodotoka u zahvatu ovog plana postoje raspoložive podloge i ostvareni obim snimanja i mjerenja koji su dovoljno pouzdani da se iz njih može sagledati prirodni potencijal, ocjene uslovi i efekti njegovog korišćenja, pa u toku daljeg razvoja ovih projekta buduća isprojektovana rješenja ne bi trebalo da se u većoj mjeri razlikuju od postojećih koncepcija i razmatranih rješenja.

Prema pokazateljima efikasnosti može se zaključiti da se radi o projektima čija ekonomičnost izgradnje nije upitna i da sva razmatrana postrojenja zaslužuju da se u nastavku detaljnije izučavaju i razrađuju.

Cijeneći značaj što tačnijeg utvrđivanja veličine proticaja na profilima vodozahvata mHE, sa planiranim hidrološkim mjernjima u slivu treba nastaviti u skladu sa Programom nadležnog Ministarstva.

Na osnovu raspoložive dokumentacije, moguće je pripremiti urbanističko tehničke uslove za izgradnju objekata mHE poštujući ostale generalne smjernice date ovim Planom.

Prilikom procjene isplativosti izgradnje male HE, neophodno je u okviru cijeloga sliva:

- _ kao raspoloživi uzimati proticaj umanjen za vodoprivredni minimum (tj. za ekološki prihvatljivi proticaj i za sumu svih potreba za vodom od drugih subjekata u odgovarajućem dijelu sliva).

- _ na samom početku procesa potrebno je imati podatke (od Uprave za vode CG i od strane Opštine) o potrebama za vodom, koje se zadovoljavaju, ili će se u budućnosti zadovoljavati, iz predmetnog izvora.

- _ vodoprivredni minimum često ne može biti jedna cifra, već režim proticaja tokom godine - u zavisnosti od promjene potreba za vodom (od strane prirodnog ekosistema i takone vodoprivrednih subjekata) u vremenu.

- _ u slučaju izgradnje nekoliko objekata HE u jednom slivu njihov uticaj (na vodna tijela i okolne ekosisteme) procijenjivati kao kumulativni

- _ ekološki prihvatljiv minimalni proticaj (njegovu krivu tokom godine) treba odrediti posebnim elaboratom, koji izranuje multidisciplinarni tim stručnjaka iz oblasti hidrologije, biologije, hemije, geologije, geografije itd. (Poželjna je izrada detaljnih smjernica za odrenivanje ekološkog minimuma - za grupe vodotoka nižeg reda, na nivou Crne Gore - koje bi pojednostavile ovaj proces.).

Priključak mHE na elektroenergetsku mrežu.

Posebnu pažnju treba obratiti na razmatranje i definisanje priključka mHE na elektroenergetsku mrežu, a u skladu sa energetske uslovima nadležne elektrodistribucije.

Ovo je naročito bitan aspekt, jer priključak na mrežu može biti znatan dio investicije, a time i presudan pokazatelj mogućnosti realizacije projekta, obzirom na kriterijum isplativosti ulaganja.

U slučaju postojanja slabe mreže na mjestu priključka, neophodni su određeni zahvati u pogledu pojačavanja postojećeg dijela mreže radi omogućavanja prihvata energije proizvedene u mHE. Ulaganja u rekonstrukciju mogu biti tolika, da dovedu u pitanje realizaciju određenog projekta.

Stoga se predlaže značajno povećanje opsega istraživanja i analiza koje je potrebno sprovesti, ne samo prije definisanja tehničkog rješenja priključka male hidroelektrane na mrežu, nego čak i prije donošenja odluke o pokretanju detaljnije razrade, imajući u vidu da priključak na mrežu može predstavljati toliki finansijski izdatak da posmatrani projekat uopšte nije isplativ.

Elektroenergetska infrastruktura

Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati preporuke EPCG :

- Tehnička preporuka za priključke potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (II dopunjeno izdanje)
- Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta
- Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničavača strujnog pterecenja
- Tehnička preporuka TP-1b – Distributivna transformatorska stanica DTS – EPCG 10/0.4 kV

Telekomunikaciona mreža

Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sledeće preporuke:

- Zakon o elektronskim komunikacijama ("Sl list CG", br.40/13)
- Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje I gradnja drugih objekata ("Sl list CG", br.33/14)
- Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za priključenje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezivanje opreme i objekata ("Sl list CG", br.41/15)
- Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("Sl list CG", br.59/15)
- Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("Sl list CG", br.52/14)

Ostali uslovi :

- I. Shodno Zakonu o vodama („Službeni list RCG“, br.27/07), prije izrade tehničke dokumentacije pribaviti vodne uslove od nadležnog organa. Takođe potrebno je obezbjediti redovnu kontrolu hemijskog zagađenja sedimenta u akumulacionim bazenima; obezbjediti redovnu kontrolu hemijskog stanja vode u akumulacionim bazenima; tehničkim mjerama na objektu hidroelektrane predvidjeti sistem kojim se spriječava nekontrolisano ispuštanje sedimenta iz akumulacije nizvodno; predvidjeti tehničke mjere za spriječavanje i ublažavanje negativnog uticaja na korisnike voda nizvodno.
- II. Prije izrade tehničke dokumentacije shodno članu 7. Zakona o geološkim istraživanjima ("Sl.list RCG", br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07, 28/11) izraditi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja.
- III. Shodno članu 7 Zakona o zaštiti na radu ("Sl. list RCG", br. 79/04, 26/10, 73/10, 40/11), pri izradi tehničke dokumentacije predvidjeti propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom.
- IV. Pri izgradnji objekta potrebno je izraditi Elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa aktom nadležnog ministarstva, shodno članu 8 Zakona o zaštiti na radu ("Sl. list RCG", br. 79/04, br. 26/10, 73/10, 40/11) uz poštovanje odredbi Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br. 64/11 od 29.12.2011) i Pravilnika o postupanju sa građevinskim otpadom,

- načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 50/12 od 01.10.2012.).
- V. Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata.
  - VI. U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda («Službeni list CG», br.6/93).
  - VII. Za potrebe proračuna koristiti podatke Zavoda za hidrometeorologiju o klimatskim i hidrometeorološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.
  - VIII. Ukoliko se prilikom izvođenja radova, bilo gdje na teritoriji plana, naiđe na arheološke ostatke, sve radove treba obustaviti i o tome obavestiti nadležni organ za zaštitu spomenika kulture, kako bi se preduzele sve neophodne mjere za njihovu zaštitu.
  - IX. Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o životnoj sredini („Sl.list CG“, br.48/08, 40/10, 40/11).
  - X. Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Pravilnik o načinu obračuna površine i zapremine objekta ("Sl.list CG" br.47/13).
  - XI. Objekat projektovati u duhu sa tehničkim propisima, normativima i standardima za projektovanje ove vrste objekata.

Napomena:

Članom 62 a stav 5 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (" Službeni list Crne Gore" br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), propisano je da uslove koje prema posebnim propisima izdaju nadležni organi i druga pravna lica, a koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, kao i list nepokretnosti i kopiju katastarskog plana, organ uprave, odnosno organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti od nadležnih organa i pravnih lica. Stavom 7 istog člana Zakona, propisano je da ako nadležni organi, odnosno pravna lica ne dostave uslove iz stave 5 ovog člana u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva za njihovo dostavljanje, smatraće se da su saglasni sa urbanističko-tehničkim uslovima utvrđenim planskim dokumentom.

Članom 16 Pravilnika o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije („ Službeni list Crne Gore „ 23/14 i 32/15), propisano je da tehnička dokumentacija sadrži elaborat parcelacije po planskom dokumentu.

Polazeći od citiranih zakonskih normi, ovo ministarstvo konstatuje da su sastavni dio ovih uslova, grafički prilozi, izvodi iz plana, kao i tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije i mišljenja dobijena od strane sledećih nadležnih institucija:

- Akt Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, br. 101-1556/1-02-304/2 od 08.08.2017. godine u kojem je izdato mišljenje da je u predmetnoj stvari, izgradnji objekta mHE, nosilac projekta obavezan, da shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore „ br. 80/05, 40/10, 73/10, 40/11, 27/13 i 52/16), sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu, ukoliko je mHE snage veća od 1MW.
- Akt Opštine Mojkovac – Sekretarijata za uređenje prostora i održivi razvoj, br. 09-1/241-1378 od 08.08.2017. godine u kojem su dati saobraćajno – tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije za mhe „Bjelovička 2“.

Shodno članu 62 a stav 7 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, u zakonom utvrđenom roku od 10 dana od dana urednog prijema zahtjeva, nijesu dostavljeni tehnički uslovi, od strane sledećih nadležnih organa:

- Aktom, br. 1055-1781/2 od 28.07.2017.godine, postupajući u smislu člana 62a stav 5 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („ Službeni list Crne Gore „ br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), ovo ministarstvo je od nadležnog organa – Uprave za vode, tražilo izdavanje vodnih uslova, za izgradnju objekta mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, ali isti nijesu dostavljeni.

OBRADILE:

Samostalni savjetnici

Nataša Pavićević *NP*

Olja Femić *Femić*

Ljubica Božović *LB*

RUKOVODITELJKA

Milica Abramović

CRNA GORA
OPŠTINA MOJKOVAC
Sekretarijat za uređenje prostora
i održivi razvoj
Broj: 09-1/247-1378
Mojkovac, 08.08.2017.godine.

11 08 2017
A05-1780/6

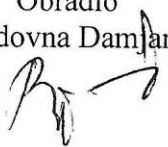
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO
DIREKCIJA ZA IZDAVANJE LICENCI I URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA
n/r Milici Abramović

IV Proleterske Brigade broj 19.
Podgorica

Poštovani,

U vezi sa Vašim Zahtjevom br. 1055-1780/3, od 28.07.2017 godine, dostavljamo Vam tražene saobraćajno-tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije za mHE „Bjelojevička 2“.

Obradio
Radovna Damjanović

Sekretar
Jovica Marković

CRNA GORA
OPŠTINA MOJKOVAC

Sekretarijat za uređenje prostora
i održivi razvoj
Broj: 09-422 - 1377
Mojkovac, 08. 08. 2017. godine

Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj opštine Mojkovac, postupajući po Zahtjevu Direktorata za građevinarstvo-Direkcije za izdavanje licenci i urbanističko-tehničkih uslova, br. 1055-1780/3 od 28.07.2017. godine, kojim se traži izdavanje saobraćajno tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije investitora „C&S Energy“ D.O.O. Podgorica, na osnovu člana 5 stav 3 Zakona o putevima („Sl. list RCG“, br. 42/04 i „Sl. list CG“, br. 21/09, 54/09, 10/10, 36/11 i 40/11), čl. 8 i 15 Odluke o opštinskim i nekategorisanim putevima („Sl. list CG-opštinski propisi“, br. 22/10), PUP-a opštine Mojkovac („Sl. list CG-opštinski propisi“, br. 19/11 i 9/14) i člana 18 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave opštine Mojkovac („Sl. list CG – opštinski propisi“, br. 7/13 i 8/13), **izdaje sljedeće:**

SAOBRAĆAJNO-TEHNIČKE USLOVE ZA IZRADU TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

Saobraćajno tehnički uslovi se odnose na projektnu dokumentaciju, investitora „C&S Energy“ D.O.O. kojom se planira izgradnja male hidroelektrane mHE „Bjelojevička 2“ na dijelu vodotoka Bjelojevičke rijeke i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu.

1. OPŠTI SAOBRAĆAJNO - TEHNIČKI USLOVI

- Predmetni objekti se mogu graditi samo van zaštitnog pojasa opštinskih i nekategorisanih puteva. Širina putnog pojasa u kome se ne mogu graditi objekti iznosi, pored lokalnih puteva 20m i nekategorisanih puteva 10m, računajući od spoljne ivice putnog pojasa.
- Izuzetno, u brdsko planinskim predjelima sa nepovoljnom topografijom, predmetni objekti se mogu graditi u zaštitnom pojasu, ali ne bliže od 5m od lokalnog ili nekategorisanog puta.
- Telegrafske, telefonske, vazdušne kablovske linije i vodovi niskog napona za osvjjetljavanje, cjevovodi, kanalizacija, vodovodi i slični objekti mogu se postavljati u putnom i zaštitnom pojasu puta na način da ne ugrožava stabilnost puta i bezbjednost učesnika u saobraćaju.
- Kako se radi o objektima za uređenje vodozahvata, postavljanja cjevovoda, objektima za eksploataciju dijela vode (mašinska zgrada), pristupnog puta i kabla, kao i postavljanju kabla do TS Mojkovac, potrebno je uraditi priključke na lokalni (nekategorisani) put u skladu sa važećim propisima i standardima.
- Obezbijediti potreban parking prostor unutar katastarskih parcela na kojima se planira izgradnja objekata.

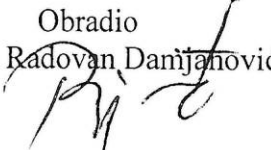
2. POSEBNI SAOBRAĆAJNO - TEHNIČKI USLOVI

- Za priključenje vodozahvata na putnu infrastrukturu koristiti nekategorisani put kat. parcela br. 1748 KO Bjelojevići.

- Za priključenje mašinske zgrade na putnu infrastrukturu koristiti nekategorisani put kat. parcela br. 1740 KO Bjelojevići.
- Prilaz cjevovodu, ukoliko je potrebno, definisati projektnom dokumentacijom.
- Na priključcima prilaznih puteva na lokalni i nekategorisani put neophodno je obezijediti odgovarajuću preglednost za sve učesnike u saobraćaju.
- Mjerodavno vozilo za proračun priključka je teretno vozilo.
- Izlivno-ulivne trake, ako su neophodne, projektovati po važećim propisima i standardima.
- Voditi računa o spoju novog i postojećeg puta i samog priključka i koristiti materijale koji odgovaraju materijalima predmetnog lokalnog (nekategorisanog) puta.
- Odvod atmosferske vode predvidjeti tako da ne dotiču na put na koji se vrši priključenje.
- Voditi računa da se ne ugroze postojeći putni objekti i oprema.

Glavni projekat – faza saobraćaja – priključenje na postojeći put, urađen u skladu sa gore propisanim opštim i posebnim uslovima, važećim propisima i standardima sa izvještajem o izvršenoj kontroli Glavnog projekta (izvještaj o reviziji), dostaviti Sekretarijatu za uređenje prostora i održivi razvoj Opštine Mojkovac.

Obradio
Radovan Damjanović

Sekretar
Borivoje Marković

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE
Broj :101-1556/1-02-304/2
Podgorica, 08.08.2017.godine
NR

Priloga	Org. jed	Broj	Prilog	Vrijednost
	105	1780/5		

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

Podgorica
Ul. IV Proleterske brigade br.19

Povodom vašeg zahtjeva, broj 1055-1780/4 od 04.08.2017.godine, kojim ste tražili mišljenje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju objekta male mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, Opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi, a u cilju izdavanja urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije preduzeću „C&S Energy“ d.o.o. iz Podgorice, obavještavamo vas sledeće:

Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, broj 20/07 i „Službeni list CG“, broj 47/13), utvrđen je spisak projekata za koje je obavezna procjena uticaja na životnu sredinu i projekata za koje se može zahtijevati procjena uticaja.

Uvidom u spisak projekata utvrđeno je da je u Listi 2. navedene Uredbe predviđeno da se za „postrojenje za proizvodnju hidroelektrične energije snage preko 1 MW“ - redni broj 3. proizvodnja energije, tačka (b), sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju nije moguće utvrditi kolika je predviđena snaga predmetne mHE, pa iz tih razloga ne možemo dati mišljenje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu.

Podsjećamo Vas da ukoliko je planirana izgradnja mHE snage manje od 1MW to nije potrebno sprovoditi postupak procjene uticaja na životnu sredinu.

Ako je planirana izgradnja mHE snage veća od 1MW onda je nepohodno da se nosilac projekta obaveže da, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, broj 80/05, 40/10, 73/10, 40/11, 27/13 i 52/16), sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

Obradio:

Nikola Raičević, spec.zaš.živ.sred.

Pomoćnik direktora

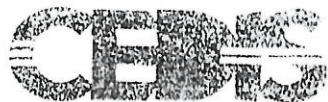
Ilija Radović, dipl.inž.tehnol.

Za - V.D. DIREKTOR-a
Nikola Medenica

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

Crnogorski elektrodistributivni sistem

Podgorica, 19.06.2017. godine
Operator Crnogorskog elektrodistributivnog sistema

Podgorica, 19.06.2017. godine

Podgorica, 19.06.2017. godine

Podgorica, 19.06.2017. godine

Podgorica, 19.06.2017. godine

Podgorica, 19.06.2017. godine

Podgorica, 19.06.2017. godine

Na osnovu člana 196. Zakona o opštem upravnom postupku (Sl. list CG, br. 60/2003), čl. 175, 177, 179 i čl. 134. Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/2016), čl. 92, 94, čl. 96 i 99 i čl. 102. Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije (Sl. list CG, br. 15/17), čl. 6, 9 i čl. 12. Pravila mjesečna električne energije u distributivnom sistemu (Sl. list CG, br. 7/2017), rješavajući zahtjev investitora „C&S Energy“ d.o.o. Podgorica br. 10-10-28934 od 19.06.2017. godine za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje mHE „Bjelojevička 2“ na distributivni sistem, saglasno Proceduri za izdavanje dokumenata za priključenje malih elektrana na distributivni sistem, izdaje se:

RJEŠENJE

o uslovima za izradu tehničke dokumentacije za priključenje na distributivni sistem

Usvaja se zahtjev investitora „C&S Energy“ d.o.o. Podgorica br. 10-10-28934 od 19.06.2017. godine izdaju uslovi za izradu tehničke dokumentacije za priključenje male hidroelektrane „Bjelojevička 2“ na distributivni sistem pod sledećim elektroenergetskim, tehničkim i ostalim uslovima:

1. Osnovni podaci o maloj elektrani

- Ime: Bjelojevička 2
- Lokacija (mjesto): KO Bjelojevići, parcela br. 1440/1 i 1676, Opština Mojkovac
- Tip objekta: mHE
- Namjena objekta: proizvodnja električne energije
- Korišćena primarna energija (voda, vjetar, sunce, biomasa, otpad itd.): voda

2. Elektroenergetski uslovi

- Instalirana snaga 1973,98 kVA
- Naponski nivo sistema na koji se elektrana priključuje: 35 kV
- Pojedinačna snaga generatora u maloj elektrani: jedan generator snage 2250 kVA
- Nazivni napon generatora: 0.42
- Faktor snage elektrane: $\cos\phi = 0,9$
- Način rada elektrane: paralelan rad sa sistem Operatora distributivnog sistema
- Planirana razmjena el.energije i snage

Maksimalna snaga i el.energija koju mala elektrana preuzima iz sistema/sopstvena potrošnja - mjesečno/godišnje:

Mjesec	jan	feb	mart	april	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec	Godišnje
P (kW)													
E (kWh)													4000

Maksimalna snaga i el.energija koju mala elektrana predaje u sistem - mjesečno/godišnje:

Mjesec	jan	feb	mart	april	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec	Godišnje
P (kW)													
E (MWh)													5,594

3. Tehnički uslovi

3.1. Tehnički podaci o maloj elektrani

- Vrsta i broj pogonskih mašina: 1 turbina tipa Pelton
- Nazivna snaga pogonskih mašina: 1870,09 kW
- Vrsta i broj generatora: 1 sinhroni generator

3.2. Tehnički podaci za generatore

Redni broj	1
Prividna snaga S_{ng} (kVA)	2250
Aktivna snaga P_{ng} (kW)	2025
Naznačeni napon U_{ng} (kV)	0.42
Naznačena struja I_{ng} (A)	2783.73
Polažna struja I_p (A)	-

Faktor snage generatora (cos ϕ)	0,9
Nazivna frekvencija (Hz)	50
Motorni zalet: a) predviđen, b) nije predviđen	Nije predviđen

3.3. Ispunjenje tehničkih uslova:

Kriterijumi za priključenje (zadovoljen, nije zadovoljen):

- kriterijum dozvoljene promjene napona: **zadovoljen**
- kriterijum flikera (samo za elektrane na vjetar i solarne elektrane)
- kriterijum viših harmonika (samo za elektrane na vjetar i solarne elektrane)
- kriterijum snage kratkog spoja (samo za elektrane snage preko 1 MVA): **zadovoljen**

3.4. Uslovi lokalnog sistema za priključenje male elektrane:

- Stvarna snaga trofaznog kratkog spoja u tački priključenja (prije priključenja) male elektrane: **197 MVA**
- Maksimalna dozvoljena snaga kratkog spoja u tački priključenja male elektrane: **750 MVA**
- Maksimalna očekivana stvarna (i maksimalno dozvoljena) struja zemljospoja galvanski povezane neuzemljenog (35 kV) sistema na koji se priključuje mala elektrana priključna: **I_c < 10 A**
- Vrijeme beznaponske pauze (ukoliko se primjenjuje automatsko ponovno uključanje u sistem 35 kV ili 10 kV):
- Maksimalna snaga generatora male elektrane koja se može jednovremeno priključiti na sistem: **3,95 MVA**
- Maksimalna snaga kondenzatorskih baterija koja može biti trajno priključena na sistem:

3.5. Način priključenja male elektrane na distributivni sistem:

- Napon i vrsta priključka (trofazno, kV): **35 kV, trofazni 35 kV kablovski vod**
- Priključni vod (tip voda, presjek, približna dužina): **kablovski vod XHE 49-A 240mm² cca 3 km**
- Mjesto priključenja na sistem Operatora distributivnog sistema (rastavno mjesto – tačka povezivanja priključka male elektrane i distributivnog sistema): **35 kV sabirnice u TS 35/10 kV Mojkovac**
- Mjesto priključenja male elektrane (tačka povezivanja elektrane i sistema – spojno/kontaktno mjesto): **35 kV sabirnice u TS 35/10 kV Mojkovac**

Stvaranje tehničkih uslova za priključak mHE:

Za potrebe sigurnog i kvalitetnog prenosa proizvedene električne energije iz male elektrane, bez ugrožavanja postojećih potrošača i isporuke električne energije, kvaliteta u skladu sa važećim Pravilima za funkcionisanje distributivnog sistema potrebno je da u skladu sa važećim Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata:

- Izgraditi 35 kV kablovski vod presjeka XHE 49-A 240mm² od mHE „Bjelojevička 2“ do TS 35/10 kV Mojkovac“ cca 3 km.
- Opremi 35 kV vodnu ćeliju sa svom potrebnom opremom u TS 35/10 kV Mojkovac, a sve prema uslovima Operatora distributivnog sistema.
- Izgradi i opremi 35 kV RP u maloj elektrani sa dvije vodne ćelije, jedna vodna ćelija za povezivanje mHE „Bjelojevička 2“ a sa TS 35/10 kV Mojkovac, a druga za priključenje mHE „Bjelojevička 1“.

Ukoliko u toku paralelnog rada elektrane sa sistemom, dođe do problema u funkcionisanju DS izazvanih priključenjem mHE, ODS će malu elektranu isključiti sa distributivnog sistema.

3.6. Karakteristike lokalnog sistema na koju se priključuje mala elektrana: Fizičko i funkcionalno stanje elemenata transformatorskih stanica i ukupnog elektrodistributivnog sistema je u okvirima definisanih pravilima za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije i omogućava stabilan rad.

3.7. Transformator SN/NN kojim se mala elektrana priključuje na SN sistem:

- Prenosni odnos transformatora: **35/0,4 kV/kV**
- Nazivna snaga transformatora: **2500 kVA**

3.8. Tehnički zahtjevi za izbor, način djelovanja i opsege podešavanja zaštitnih uređaja male elektrane i priključnog voda:

Ovim uslovima određuje se:

- zaštita generatora i elemenata rasklopne aparature elektrane od mogućih havarija i oštećenja usled kvarova i poremećaja u distributivnom sistemu
- zaštita priključnog voda
- zaštita od unutrašnjih kvarova u elektrani nije predmet ovih uslova

Investitor ima isključivu odgovornost u pogledu primjene odgovarajućih zaštitnih uređaja koji će obezbijediti da: ispadi, kratki spojevi, zemljospojevi, nesimetrije napona i drugi poremećaji u sistemu ne prouzrokuju štetno djelovanje na uređaje i opremu u elektrani.

a) Za zaštitu generatora i elektranu u elektranama, zaštita treba biti: sistemski i frekventna zaštita, a zaštita priključnog voda treba biti: sistemski i frekventna zaštita, a zaštita priključnog voda treba biti: sistemski i frekventna zaštita.

- sistemski zaštita
- zaštita priključnog voda.

Sistemski zaštita sastoji se od: naponske i frekventne zaštite, a zaštita priključnog voda koja se ugrađuje na strani elektrane se sastoji od: prekostrujne zaštite, kratkospojne zaštite, zemljospojne zaštite.

b) Opsezi podešenja zaštita

podfrekventna $f < (49.5) \text{ Hz}, 60 \text{ sec.}$ $f << (49) \text{ Hz}, 3 \text{ sec.}$ $f <<< (48.5), 0.2 \text{ sec.}$	podnaponska $U < (1,0-0,9) U_n 30 \text{ sec.}$ $U << (1,0-0,85) U_n 0.25 \text{ sec.}$	(usmjerena) prekostrujna I $I_n = 5A (3-9)A (0,2-3) \text{ sec}$	kratkospojna $I >> (20-50)A (0,2-3)$
nadfrekventna $f > (51) \text{ Hz} 3 \text{ sec.}$	prenaponska $U > (0,9-1,1) U_n 30 \text{ sec.}$ $U >> (0,9-1,13) U_n 0.1 \text{ sec.}$	(usmjerena) zemljospojna $I_c < 10 A$	$\text{Cos} \varphi \geq 0,95-1$

- c) Ugradnjom odgovarajućih zaštitnih i drugih tehničkih uređaja u objektu elektrane, treba obezbijediti da se priključenje elektrane na distributivni sistem na spojnom prekidaču može izvršiti samo ako je na svim faznim provodnicima prisutan napon sa strane distributivnog sistema.
- d) Nije dozvoljeno ostrvsko napajanje dijela distributivnog sistema iz elektrane.
- e) Zabranjeno je uključivanje elektrane na distributivni sistem bez sinhronizacije. Za sinhronizaciju generatora (invertora) na distributivni sistem koristi se generatorski prekidač.
- f) U slučaju nestanka pomoćnog napona za napajanje zaštitnih uređaja i strujnih krugova komandi, rasklopnih aparata u elektrani, treba predvidjeti automatsko isključenje elektrane.
- g) Sva zaštitna oprema mora da radi nezavisno od rada sistema upravljanja, nadzora i komunikacije u okviru elektrane.
- h) U elektrani je potrebno predvidjeti zaštitu od unutrašnjih kvarova koja će u slučaju unutrašnjeg kvara odvojiti elektranu od distributivnog sistema u cilju selektivnosti zaštite sredjenaponskih izvoda i očuvanja kontinualnog rada ostalih korisnika distributivnog sistema u slučaju kvara u elektrani.
- i) Pored standardnih blokada pogrešnog rada u postrojenju obezbijediti isključenje visokonaponskog prekidača transformatora na koje su priključeni generatori u slučaju ispada prekidača dovoda (sistema).
- k) Pomoćni napon u sredjenaponskom postrojenju treba da je u principu 110 V DC. Kapacitet baterije proračunati sa najmanjom autonomijom od 6 sati nakon nestanka napajanja 3x380 V, 50 Hz.
- l) Kod nestanka pomoćnog napajanja obezbijediti isključenje elektrane iz pogona.
- m) Zaštitni releji trebaju biti mikroprocesorski sa mogućnošću programiranja dodatnih funkcija (podnaponska i usmjerena zaštita reaktivne snage i sl.).
- n) Zaštitni relej sa opcijama sistemskih zaštita u principu treba biti ugrađen u sredjenaponskoj ćeliji transformatora za priključak generatora. Izuzetno ova zaštita može biti ugrađena u dovodnoj ćeliji sa djelovanjem samo na isključenje transformatora (generatora). Releji moraju imati mogućnost oscilografskog snimanja radi kasnije analize kvarova.
- o) Funkcije zaštite se ne smiju kombinovati sa upravljačkim funkcijama (osim izuzetno za potrebe signalizacije).
- p) Klimatski uslovi u prostoriji sredjenaponskog postrojenja moraju biti prilagođeni relejnoj opremi (najčešće -5 do +50°C).
- q) Obaveza investitora je da uradi Elaborat o podešenju relejne zaštite. Sva ispitivanja relejne zaštite u sredjenaponskom postrojenju male elektrane vrše se uz obavezno prisustvo ovlaštenog inženjera za relejnu zaštitu CEDIS-a prema predhodno i usaglašenim Elaboratom o podešenju relejne zaštite.
- r) Provjeriti postojanje opcije brzog trolejnog APU u napojnoj TS distributivnog i prenosnog sistema i zbog sigurnosti rada generatora male elektrane tražiti njegovo isključenje iz aktivnih opcija releja.
- s) Sva ispitivanja relejne zaštite u sredjenaponskom postrojenju elektrane vrše se uz obavezno prisustvo ovlaštenog inženjera za relejnu zaštitu CEDIS-a prema predhodno zajednički usaglašenim podešenjima. Usaglašeni program ispitivanja u probnom radu sa elaboratom o podešenju relejne zaštite i ovjerenom jednopolnom šemom u tačkama priključenja na DS usklađen sa CEDIS-om.
- t) Zaštite generatora i druge pripadajuće zaštite elektrane su predmet odgovornosti Investitora i stručnih lica koje on angažuje.
- u) Mjerni transformatori MEST IEC 60044-1 MEST IEC 60044-2. Strujni mjerni transformatori: naznačena struja primarnog namotaja bira se prema snazi elektrane, naznačena struja sekundarnih namotaja je 5A.

3.9. Mjerenje primljene/ predate električne energije:

- Lokacija i nazivni napon obračunskog mjernog mjesta: vodna ćelija u TS 35/10 kV Mojkovac
- Sadržaj opreme mjernog mjesta:
  - multifunkcijsko brojilo dvosmjerno (smjer preuzete i smjer predate energije), sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije i registracijom krive snage;
  - naponski mjerni transformatori u sve tri faze (jednopolno izolovani);

Uređaj za prikupljanje podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka (komunikaciona oprema)
 ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka (komunikaciona oprema)

Elementi mjerne grupe i njihove tehničke karakteristike	Aktivna energija	Reaktivna energija	Snaga
Nazivna struja i klasa tačnosti mjerne garniture za mjerenje električne energije koju mala elektrana predaje u sistem	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 2	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1
Nazivna struja i klasa tačnosti mjerne garniture za mjerenje električne energije koju mala elektrana preuzima iz sistema	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 2	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1

Posebni zahtjevi za brojila, upravljačke uređaje i mjerne transformatore:

Mjerni transformatori	Prenosni odnos	Klasa tačnosti
Strujni mjerni transformatori MEST IEC (60044-1)	50/5/5A	Kl. 0,5 $F_s \leq 5$;
Naponski mjerni transformatori MEST IEC (60044-2)	$\frac{35}{\sqrt{3}} / \frac{0.1}{\sqrt{3}} / \frac{0.1}{3} \text{ kV}$	Kl. 0,5;

Pogonsko mjerenje u maloj elektrani:

- Sadržaj opreme mjernog mjesta:
  - multifunkcijsko brojilo dvosmjerno (smjer preuzete i smjer predate energije), sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije i registracijom krive snage;
  - naponski mjerni transformatori u sve tri faze (jednopolno izolovani);
  - strujni mjerni transformatori u sve tri faze;
  - uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka i
  - ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka (komunikaciona oprema).

Elementi mjerne grupe i njihove tehničke karakteristike:

	Aktivna energija	Reaktivna energija	Snaga
Nazivna struja i klasa tačnosti mjerne garniture za mjerenje električne energije koju mala elektrana predaje u sistem	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 2	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1
Nazivna struja i klasa tačnosti mjerne garniture za mjerenje električne energije koju mala elektrana preuzima iz sistema	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 2	$I_n = 5 \text{ A}$ Kl. 1

Posebni zahtjevi za brojila, upravljačke uređaje i mjerne transformatore:

Mjerni transformatori	Prenosni odnos	Klasa tačnosti
Strujni mjerni transformatori MEST IEC (60044-1)	30/5/5A	Kl. 0,5 $F_s \leq 5$;
Naponski mjerni transformatori MEST IEC (60044-2)	$\frac{35}{\sqrt{3}} / \frac{0.1}{\sqrt{3}} / \frac{0.1}{3} \text{ kV}$	Kl. 0,5;

- a. Snaga postrojenja za kompenzaciju reaktivne snage: ..... kVAr
- Faktor snage u odnosu na elektrodistributivni sistem mora da iznosi: $\cos \phi \geq 0,95$
  - Naponski nivo kompenzacije (kV): -
  - Način regulacije faktora snage: **automatski**
  - Mjesto i uslovi sinhronizacije generatora male elektrane na sistem: na generatorskom prekidaču male elektrane.
- b. Kvalitet električne energije:
- Dozvoljeno odstupanje napona od nazivnog napona u tački priključenja na sistem:
    - pri normalnim pogonskim uslovima (u stacionarnom režimu): $\pm 5 \%$
    - u prelaznom režimu (isključenje/ uključenje generatora): $\pm 2 \%$
    - učestanost prelaznih pojava: < 1 u tri minuta
  - Dozvoljena promjena napona (%): ± 5
  - Dozvoljeno odstupanje frekvence: $\pm 0,2 \text{ Hz}$
  - Zahtjev za oblikom naponske krive na mjestu priključenja na sistem: **sinusni oblik**

izmjerenja i signali koji se prenose. Operatori distributivnog sistema u realnom vremenu (elektrane na visokom naponu)

- Z - aktivna i reaktivna snaga male elektrane
- X - napon na mjestu priključenja male elektrane
- X - uklopno stanje sklopnehi aparata na mjestu priključenja male elektrane, komarale, odbojnjaka i rektornih potkarnata distributivnih vodova
- X - signali djelovanja zasitnih uređaja na mjestu priključenja elektrane i kvara pomoćnog napajanja
- n - ostalo:

4. Rok važenja izdatih uslova: 30.06.2018. godine

Obrazloženje

Investitor „C&S Energy“ d.o.o Podgorica podnio je CEDIS-u zahtjev broj 10-10-28934 od 19.06.2017.godine za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje male hidroelektrane „Bjelojevička 2“ na distributivni sistem. Uz zahtjev je priložena sledeća dokumentacija:

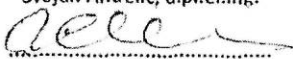
- Idejno rješenje mHE „Bjelojevička 2“
- Elaborat o uticaju priključenja male elektrane „Bjelojevička 2“ na elektrodistributivnu mrežu urađen od strane EPCC.

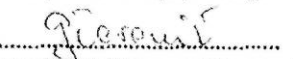
Rješavajući zahtjev za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje male elektrane „Bjelojevička 2“ na distributivni sistem električne energije br. 10-10-28934 od 19.06.2017.godine, na osnovu podnijete dokumentacije, kao i energetskih prilika na dijelu distributivnog sistema, CEDIS je planom investicija predvidio za 2017/2019 uzemljenja neutralne tačke u TS 35/10 kV Mojkovac, nakon čega će se stvoriti uslovi za priključenje mHE u 2019.godini.

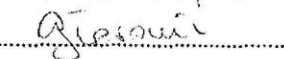
Sa izloženog, na osnovu članova 196 i 202 stav 2. Zakona o upravnom postupku (Sl.list CG br.60/2003) riješeno je kao i u izreci.

Pravna pouka: Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Regulatornoj agenciji za energetiku, u roku od 15 dana od dana prijema. Žalba se predaje preko CEDIS-a.

Rješenje obradio,
Stojan Anđelić, dipl.el.ing.

Šef Službe za nestandardne priključke
i distribuirane izvore,
Gorjana Čeranić, dipl.el.ing.

Rukovodilac Sektora za pristup mreži,
Jagoš Pupović, dipl.el.ing.

CEDIS-Podgorica
Izvršni direktor,
Zoran Đukanović, dipl.el.ing.

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- Službi za pristup mreži Regiona 6
- Sektoru za pristup mreži
- Službi za nestandardne priključke i DI
- a/a

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

Direkcija za izdavanje licenci i

Urbanističko-tehničkih uslova

Broj.1055-1780/9

Podgorica, 04.10.2017.godine

» C & S ENERGY » D.O.O.

Ul.Kralja Nikole br.27
PODGORICA

U prilogu ovog dopisa, dostavlja vam se akt Ministarstva poljoprivrede – Uprava za vode, br. 060-327/17-02011-128 od 19.09.2017.godine u kojem je izdato rješenje o utvrđivanju vodnih uslova za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „ Bjelovička 2 „ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, Opština Mojkovac u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi („ Službeni list Crne Gore „ br. 04/11), a koje je dostavljeno ovom ministarstvu nakon izdavanja urbanističko-tehničkih uslova, br. 1055-1780/7 od 28.08.2017.godine.

OBRADILI:

Nataša Pavićević *NW*

Olja Femić *Femić*

Ljubica Božović *LB*

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Milica Abramović

IV Proleterske brigade broj 19, 81000 Podgorica

Tel: (+382) 20 446 264; (+382) 20 446 324; Fax: (+382) 20 446-215

Web: www.mrt.gov.me

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	
Uprava za vode	
Planirano	26.09.2017
Ogled	
1055-1780/8	

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Uprava za vode

Broj: 060-327/17-02011-128
Podgorica, 19.09.2017. godine

Uprava za vode, na osnovu čl. 114 i 115 Zakona o vodama ("Sl.list RCG", br. 27/07, "Sl.list CG", br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 02/17) i čl. 196 stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl.list RCG", br. 60/03 i 32/11), rješavajući po zahtjevu Ministarstva održivog razvoja i turizma br. 1055-1780/2 od 28.07.2017. godine (akt zaveden u Upravi za vode 21.08.2017. godine), a u ime investitora »C&S ENERGY« d.o.o. iz Podgorice, radi utvrđivanja vodnih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“, na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, donosi

RJEŠENJE
o utvrđivanju vodnih uslova

UTVRĐUJU SE investitoru »C&S ENERGY« d.o.o. iz Podgorice, u postupku izrade Glavnog projekta za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“, na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi, sledeći vodni uslovi:

1. Glavni projekat uraditi u skladu sa važećim tehničkim normativima za ovu vrstu radova;
2. Tehnička dokumentacija treba da sadrži:
  - opšte podatke o mHE (lokacija, broj postrojenja, tip, akumulacija, karakteristične kote svih objekata, karakteristični proticaji, ostali objekti).
  - pregledna situacija lokacije u pogodnoj razmjeri;
  - podloge za projektovanje sa prikazom postojećeg stanja u pogodnoj razmjeri, i to:
    - geodetske,
    - hidrološke (topografske, hidrološke i meteorološke),
    - geotehničke i
    - geološke.
  - tehničke uslove izvođenja radova;
  - predmer i predračun radova;
  - potvrdu o registraciji organizacije koja je uradila projektnu dokumentaciju i ovlašćenje odgovornog projektanta;
  - potvrdu o izvršenoj reviziji tehničke dokumentacije i
  - priložiti naziv investitora i njegovo sjedište.
3. Tehničke karakteristike projektovanog rješenja za izgradnju mini hidroelektrane moraju biti takve da zadovoljavaju sledeće uslove:
  - Ekološki prihvatljiv protok (EPP) odrediti na način utvrđen Pravilnikom o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka površinskih voda („Sl. list CG“, br. 2/16 i 23/16), koji se nizvodno od zahvata mora obezbijediti u vodotoku, radi očuvanja prirodne ravnoteže vodnih ekosistema i ekosistema vezanih za vodu,
  - Sve radove izvoditi tako da se obezbijedi nesmetan protok rijeke i na način da se onemogući pojava nanosa šljunka i rastinja,
  - U sklopu projekta predvidjeti regulacione radove na cijelom potezu trase cjevovoda (vodozahvat – strojara).

Nakon izrade i revizije Glavnog projekta investitor će podnijeti Upravi za vode zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti, u skladu sa čl. 118 i 119 Zakona o vodama, uz koji treba priložiti Glavni projekat, Izvještaj o tehničkoj kontroli Glavnog projekta i mišljenje organa uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine, odnosno saglasnost na ekološki elaborat.

Obrazloženje

Upravi za vode obratilo se Ministarstvo održivog razvoja i turizma zahtjevom br. 1055-1780/2 od 28.07.2017. godine, a u ime Investitora »C&S ENERGY« d.o.o. iz Podgorice, za utvrđivanje vodnih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“ na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi.

Uz zahtjev je priložena sledeća dokumentacija:

Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta male hidroelektrane mHE „Bjelovička 2“ i njenog priključenja na elektrodistributivnu mrežu na dijelu vodotoka Bjelovičke rijeke, opština Mojkovac, u skladu sa Prostornim planom posebne namjene Bjelasica i Komovi („Službeni list Crne Gore“ br. 04/11).

Razmatrajući priloženu dokumentaciju utvrđeno je da je zbog složenosti rješenja potrebno propisati vodne uslove za izradu projektne dokumentacije na nivou glavnog projekta, te je Uprava za vode, na osnovu čl.114 i čl.115 stav 1 tačka 5 Zakona o vodama, donijela rješenje kao u dispozitivu.

Za donošenje ovog rješenja investitor je oslobođen plaćanja administrativne takse u skladu sa članom 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se predaje preko ove Uprave, taksirana sa administrativnom taksom u iznosu od 5,00€. Taksu uplatiti na žiro račun 832-3161-26 Republička administrativna taksa.

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva;
- Službi Uprave;
- Inspektoru za vode;
- A/a.

DIREKTOR,

Damir Gutić

